

Вторият път я откраднаха, когато бях при голямата в чужбина. Трябваше да се връщам веднага. Прибрахме дъщерята, но тя и вече прие да се ожени. Баща ѝ също. Направихме „нашата“ сватба. Но зетя – хаймана. Не искаше А... да учи: „Ти не искаш, баща ти иска да учиш. Аз също не искам, не ти трябва, аз те гледам!” И почна да я тормози. Не я пускаше да идва у нас. Гледала съм я 20 години като писано яйце, няма да му позволя да я разболее! Прибрахме си я. Завърши висше.

Намериха се с хубаво момче. Тя е хубава, ама зетят е хубав, по-хубав от нея. Сега чакаме бебе.

Голямата, нали се ожени малка, дълго нямаха бебе. Много се измъчи с мъжа си. Мъжът ми искаше доктори да помогнат, да имат деца. Но мъжът ѝ не искаше. Като се върнаха от чужбина, нарочи я, че с българин ходи. Изгониха я. Прибрахме я и нея. Сега и тя учи висше. Спасихме ги” (ж., р. 1962 г., фичерка).

„На 19 години съм и от осем години живея в квартала (кв. ”Абисиния”, София – б.а.). Преди това съм живяла в Перник... Завършила съм гимназия, имам амбиции да следвам право. Занимавала съм се и с манекенство, кандидатствала съм за малък грант за финансиране на собствен бизнес. Спечелих го. Родът ми не е никакъв ромски род, в далечни роднини има нещо ромско.

- Като каква се самоопределяш? - Може би джоревка, но не напълно” (ж., р. 1985 г.).

„Разликата в начина на мислене между поколенията има. Повечето от моите приятели са осъзнали, че без доброто образование не може да се продължава напред” (м., 1987 г.).

„Ето и дъщерята е почти на 20 и не е женена. Те сега децата имат друго мнение, не както беше едно време” (м., р. 1957 г.) (Цит. по Просто начин на живот 2004: 46, 121, 138).

Ето как през последните десетилетия част от младите започват бавно и мъчително да преодоляват тези стереотипи с цената на големи усилия. Циганската/ ромската жена се докосва до исконни човешки права, непознати ѝ до тогава – правото на любов и на житейски избор. Настъпват промени, но те се реализират бавно във времето, ограничени са по мащаб и с относително по-малък социален ефект в сравнение с изискванията на съвремението.